

På gång inom avfallsområdet september 2026

Två gånger om året sammanställer Naturvårdsverket vad som är på gång inom avfallsområdet. Denna lista sammanställdes i september 2026.

Innehåll

Nyhetsbrevet Hållbart	4
EU OCH INTERNATIONELLT	5
EU:s nya batteriförordning.....	5
EU:s avfallsdirektiv reviderat och antaget	5
Ny EU-förordning om förpackningar och förpackningsavfall	6
EU:s nya förordning om uttjänta fordon (ELV-förordningen)	7
EU:s förordning om ekodesign för hållbara produkter (ESPR).....	7
EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter	8
Digitalisering för förenklad kommunikation och ökad transparens mellan myndigheter och aktörer.....	9
Exportrestriktioner och förändrade förfaranden för avfall som transporteras ut ur EU, både till OECD-land och till länder som inte omfattas av OECD-beslutet	9
För plastavfall gäller särskilda regler	9
Förändrade tidsgränser för hantering av anmälningar och nya krav för avfall inom EU.....	10
Ökat fokus på och insatser för att stävja illegala avfallstransporter	10
BREF och BAT-slutsatser för deponier	11
EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste).....	11
Plast	11
Textil.....	11
Mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall.....	12
Internationellt plastarbete	12
Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns	13
Baselkonventionen	14
EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF).....	14
Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning	15
Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen	16
EU-förordningen om kritiska råmaterial (CRMA)	16
FN:s internationella resurspanel (IRP).....	17
Naturvårdsverkets samarbete med Ukraina på avfallsområdet	18
PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG	19
Regeringsuppdrag om att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil enligt EU:s avfallsdirektiv	19
Regeringsuppdrag att lämna förslag till kompletteringar av EU:s förpackningsförordning i svensk rätt	19

Regeringsuppdrag om att lämna förslag om hur insamlingen av förpackningsavfall kan samordnas med insamlingen av annat avfall	20
Regeringsuppdrag att genomföra EU:s avfallsdirektiv när det gäller livsmedelsavfall.....	20
Regeringsuppdrag om framtagande av investeringsprogram inom avfall och avlopp	21
NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG	22
Regeringsuppdrag om riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor	22
Regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet	22
Regeringsuppdrag om stärkt civilt försvar inom avlopps- och avfallsområdet samt cybersäkerhet	23
Regeringsuppdrag kartläggning av strömmar av elavfall enligt EU:s WEEE-direktiv.....	23
Regeringsuppdrag om att förebygga förluster av plastpellets	24
Regeringsuppdrag att se över och analysera skatt på avfall	25
FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (PÅGÅENDE OCH NYLIGEN AVSLUTAT)	26
Omfattande ändringar i bland annat avfallsförordningen	26
Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2023:11 om undantag från krav på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall kommer att upphävas	26
Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:7 om undantag från krav på utsortering av bygg- och rivningsavfall kommer att upphävas	27
Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6 om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall kommer att upphävas	27
Förordning om producentansvar för fiskeredskap (2021:1001).....	28
Föreskrifter om avgifter för kommuners kostnader för insamling av fiskeredskap	28
Föreskrifter om dispens och undantag från deponeringsförbud	28
Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten	29
Vägledning om krav på separat utsortering av textilavfall	29
Vägledning om EU:s förpackningsförordning	30
Framställan om förenklingar och förbättringar av spårbarhetssystemet för farligt avfall	30
Framställan till regeringen om att införa spårbarhet för avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar (POPs).....	31
Tillsyn av hanteringen av bygg- och rivningsavfall	31
Upptäcka illegal avfallshantering	32
ÖVRIGT	33
Aktuell avfallsstatistik	33
Nationell plastsamordning	34

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)	35
---	-----------

Nyhetsbrevet Hållbart

Hållbart är ett nyhetsbrev med aktuella reportage, information och statistik om cirkulära flöden och avfallsförebyggande åtgärder. Nyhetsbrevet kommer ut fyra gånger per år. Du som vill få Hållbart direkt till din e-postadress kan bli prenumerant kostnadsfritt. [Här](#) kan du anmäla dig för en prenumeration.

Genom att prenumerera på Nyhetsbrevet Hållbart får du också en notis och en länk till Naturvårdsverkets “På gång inom avfallsområdet” som uppdateras två gånger per år.

Kontaktperson: Kristina von Rein

EU OCH INTERNATIONELLT

EU:s nya batteriförordning

Avfallskraven, inklusive producentansvaret, i EU:s nya batteriförordning blev gällande den 18 augusti 2025. Regeringen har dessutom beslutat om kompletterande nationella bestämmelser (förordning 2025:813). En viktig förändring är att alla producenter antingen måste utse en godkänd producentansvarsorganisation (PRO) eller själva bli godkända för att uppfylla kraven för producentansvar. En annan viktig förändring är att man inte får samla in eller behandla batteriavfall om man inte valts ut av en godkänd producent eller PRO, med vissa undantag för kommunalt avfall som lämnas till en kommun. Dessutom har batterikategorierna ändrats och flera definitioner, bland annat för batteri och producent, har förtydligats. Förutom avfallshanteringen täcker batteriförordningen även produkt- och informationskrav samt krav för tillbörlig aktsamhet i leverantörskedjan (due diligence). Alla berörda aktörer uppmanas att bekanta sig närmare med batteriförordningen.

Länkar till mer information:

[Batteriförordningen](#)

[Information på Naturvårdsverkets hemsida](#)

Kontaktperson: Jakob Rindegren

EU:s avfallsdirektiv reviderat och antaget

I juli 2023 publicerade EU-kommissionen ett avgränsat förslag på revidering av avfallsdirektivet med fokus på två resursintensiva avfallsströmmar: livsmedels- och textilavfall. Syftet med revideringen var att minska miljö- och klimatpåverkan genom förbättrad hantering av avfallet genom att i första hand förebygga att avfall uppkommer och om avfall ändå uppkommer att det förbereds för återanvändning och först i tredje hand materialåtervinns.

I september 2025 antogs det slutliga förslaget på reviderat avfallsdirektiv. Nu pågår implementering av direktivet i nationell lagstiftning.

För textil innebär det att ett utökat producentansvar för att minska miljö-, hälso- och klimatpåverkan från den resursintensiva textilsektorn ska införas.

Utgångspunkten bygger på principen om att det är förorenaren som ska betala och därmed ansvara för att förebygga att avfall uppkommer och om avfall trots allt uppkommer, ansvara för att det samlas in, sortera och förbereda för återanvändning och materialåtervinning. Det utökade producentansvaret omfattar

textilier, textilrelaterade produkter och skodon från hushåll, då hushållen står för de största konsumtionsvolymerna som i sin tur blir till avfall. Den som sätter textil på marknaden för första gången, inklusive aktörer som säljer på digitala plattformar, ska anses som producent.

För livsmedelsavfall är det övergripande syftet med åtgärderna att minska miljö- och klimatpåverkan från livsmedelssektorn genom minskat livsmedelsavfall. Kommissionen konstaterade att livsmedelsavfallsmängderna inte minskar i den takt som krävs för att göra betydande framsteg mot det globala hållbarhetsmålet om att till 2030 halvera det globala matsvinnet (hållbarhetsmål 12.3). I den slutliga versionen finns bindande mål för att driva på arbetet.

Viktiga datum för implementeringsarbetet i Sverige:

- 17 juni 2027 ska nationella lagar vara på plats.
- 17 april 2028 ska producentansvarssystemet vara på plats. Producenter ska vara registrerade och anslutna till en producentansvarsorganisation.
- 17 april 2028 ska övriga producenter (de med färre än 10 anställda och en årsomsättning under 2 miljoner euro.

Slutlig version av antaget reviderat avfallsdirektiv för textil och livsmedel finns här:

[Direktiv - EU - 2025/1892 - EN - EUR-Lex](#)

Konsoliderat uppdaterad version av avfallsdirektivet i sin helhet finns här:

[EUR-Lex - 02008L0098-20251016 - EN - EUR-Lex](#)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson, textilavfall och Christina Anderzén, livsmedelsavfall

Ny EU-förordning om förpackningar och förpackningsavfall

Den nya EU-förordningen om förpackningar och förpackningsavfall (PPWR) började tillämpas den 12 augusti 2026 och ersätter därmed tidigare förpackningsdirektiv. Den är direkt tillämplig och gällande i alla EU:s medlemsländer. Ett flertal bestämmelser tillämpas dock vid senare datum.

Syftet med förordningen är att:

- minska mängden förpackningar och förpackningsavfall
- minska användningen av primära råvaror
- främja övergången till en cirkulär, hållbar och konkurrenskraftig ekonomi.

Förordningen ställer krav på tillverkning, sammansättning och återanvändbarhet eller återvinningsbarhet i förpackningarna som släpps ut på EU-marknaden och inkluderar hantering av förpackningsavfall och förebyggande åtgärder.

Flera aktörer berörs av bestämmelserna, bland annat tillverkare, importörer, distributörer och företag som omfattas av producentansvaret. Till EU-förordningen har svenska bestämmelser delvis anpassats och kompletterar förordningen.

Naturvårdsverket arbetar löpande med att ta fram och uppdatera vägledning till berörda aktörer. Vägledningen finns att ta del av här:

[EU-förordningen om förpackningar \(PPWR\)](#)

Kontaktperson: Magdalena Salomonsson

EU:s nya förordning om uttjänta fordon (ELV-förordningen)

Den 13 augusti 2026 trädde den nya ELV-förordningen ikraft, men börjar gälla i sin helhet 1 september 2028. Flera bestämmelser börjar dock gälla senare, inklusive inom avfallsområdet. Eftersom det är en EU-förordning blir den direkt gällande och innebär att ELV-direktivet och 3R-typgodkännandedirektivet kommer att upphävas. Förordningen innehåller bestämmelser som påverkar fordons hela livscykel, inklusive produktkrav som innehåll av återvunnet material och produktpass men även nya bestämmelser inom avfallsområdet. Även fler fordon kommer över tid att omfattas.

Mer information:

https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/end-life-vehicles_en

Kontaktperson: Jakob Rindegren

EU:s förordning om ekodesign för hållbara produkter (ESPR)

Förordningen (EU) 2024/1781, trädde i kraft 8 juli 2024 och är ett ramverk som gör det möjligt för kommissionen att besluta om ekodesignkrav för olika slags produkter. Förordningen bygger på det befintliga ekodesigndirektivet, men utvidgas till att omfatta en större bredd av produkter och fler hållbarhetsaspekter.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202401781

Förordningen är en ramlagstiftning och har ett brett omfattningsområde, bara få produktgrupper är undantagna (till exempel livsmedel och läkemedel) och gäller oberoende av företagsstorlek.

Ekodesignkrav för olika produktgrupper och mellanprodukter/material kommer att tas fram framöver i delegerade akter. En viktig komponent är krav på att tillhandahålla information via ett digitalt produktpass (DPP).

Kommissionen har, för att säkerställa att det genomförs ett korrekt samråd med alla berörda parter vid framtagande av en produktspecifik akt eller en horisontell akt, inrättat ett ekodesignforum. Forumet är en expertgrupp med ett väl avvägt och

ändamålsenligt deltagande av experter som utsetts av medlemsstaterna samt andra berörda aktörer som är involverade inom olika branscher. Kommissionen har även inrättat en expertgrupp för medlemsstaterna som en undergrupp till ekodesignforumet, bestående av experter som utsetts av medlemsstaterna.

I april 2025 publicerade kommissionen den första arbetsplanen för ESPR och energimärkning med prioriteringar för de kommande fem åren, 2025–2030, med en översyn efter tre år (2028). Första akten, för en produkt reglerad på EU-nivå med ett obligatoriskt digitalt produktpass, beräknas antas i slutet av 2026. Kraven kommer träda i kraft 18 månader därefter, det vill säga i mitten av 2028.

I Ekodesignförordningen finns bestämmelser som rör osålda konsumentprodukter och som syftar till att förhindra förstörelse av dessa. Förstörelse innebär att avsiktligt skada eller kassera en produkt som avfall, med undantag för förberedelse för återanvändning, rekonditionering eller återtillverkning.

Det finns dels informationskrav som gäller för förstörelse av alla osålda konsumentprodukter, dels ett förbud mot att förstöra osålda kläder och skor.

Företag som destruerar osålda konsumentprodukter ska årligen informera om detta på företagets egen webbsida. Utlämnande av information om osålda konsumentprodukter är i kraft och tillämplig på stora företag sedan den 19 juli 2025, och börjar gälla för medelstora företag från 19 juli 2030.

Dessutom ska det finnas en redogörelse som beskriver vilka åtgärder som vidtagits för att förhindra att osålda konsumentprodukter destrueras.

För textil och skor gäller förbud att förstöra osålda konsumentprodukter från 19 juli 2026 för stora företag och från 19 juli 2030 för medelstora företag.

Mikroföretag och små företag är undantagna från både informationskravet och förbudet.

Länk till mer information se:

[EU-förordningen om ekodesign för hållbara produkter \(ESPR\)](#)

[Förstörelse av osålda konsumentprodukter](#)

Kontaktperson: Christina Jonsson

EU:s förordning gällande gränsöverskridande avfallstransporter

Den nya avfallstransportförordningen, ”Förordningen om gränsöverskridande transport av avfall (Europaparlamentets och Rådets förordning (EU) 2024/1157 av den 11 april 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006)” trädde i kraft den 20 maj 2024.

Förordningens syften är främst att se till att avfall endast skickas till platser där det behandlas på ett miljömässigt godtagbart sätt, att stärka tillsynen och kontrollen av

förordningens efterlevnad och att i ökad utsträckning stötta EU:s omställning till cirkulär ekonomi. Även om den nya förordningen trädde i kraft den 20 maj 2024 så börjar de flesta artiklarna att tillämpas först från den 21 maj 2026 och vissa av dem ännu senare.

Några viktiga förändringar:

Digitalisering för förenklad kommunikation och ökad transparens mellan myndigheter och aktörer

All information och dokumentation som förordningen ställer krav på i anslutning till gränsöverskridande avfallstransporter ska lämnas och utbytas digitalt. EU-kommissionen kommer att tillhandahålla ett elektroniskt system för informationsutbyte, som medlemsländernas egna myndighetssystem kan ansluta till. Om inget sådant nationellt system finns, ska en webbtjänst kunna användas. Kravet på digital kommunikation gäller alla aktörer så som myndigheter, exportörer, importörer, behandlingsanläggningar, transportörer osv och omfattar både anmälningspliktigt och informationspliktigt avfall.

Exportrestriktioner och förändrade förfaranden för avfall som transporteras ut ur EU, både till OECD-land och till länder som inte omfattas av OECD-beslutet

Informationspliktigt avfall till tredjeland blir förbjudet för export från EU från den 21 maj 2027, om inte mottagarlandet ansökt om och godkänts av EU-kommissionen för att få bli importland. EU-kommissionen ska utfärda en lista med godkända länder som ska ha uppnått krav på miljöriktig avfallshantering. Mottagningsanläggningarna i berört land ska ha genomgått en revision utförd av en oberoende tredje part. Detta gäller även anläggningar i land som omfattas av OECD-beslutet.

För plastavfall gäller särskilda regler

För export av plastavfall klassificerat med koden B3011 gäller från och med 21 maj 2026 anmälningsplikt – det gäller såväl till OECD-länder som länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet. Från och med den 21 november 2026 blir det helt förbjudet att exportera plastavfall B3011 till länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet. Länder som inte omfattas av OECD-beslutet kan dock från den 21 maj 2029 ansöka om och under vissa förutsättningar godkännas för att få importera B3011. För sådana transporter gäller i så fall, som ovan nämnts, anmälningsplikt. Förordning 1418/2007 kommer att upphöra att gälla den 21 maj

2027, samtidigt som det ovan nämnda exportförbudet till länder utanför EU som inte omfattas av OECD-beslutet börjar gälla.

Förändrade tidsgränser för hantering av anmälningar och nya krav för avfall inom EU

Transport av avfall för bortskaffande blir förbjudet inom EU, om inte vissa förutsättningar uppfyllts. Processen för hantering av anmälningar förändras och det införs tidsgränser för när svar från både anmälare och myndigheter ska lämnas. Ett förfarande för hantering av återtag av transporter av informationspliktigt avfall som inte kunnat slutföras som tänkt, införs. Förutsättningarna för att bli en förhandsgodkänd anläggning ändras och skärps i vissa avseenden. Bland annat kommer förhandsgodkännande inte att kunna ges till anläggningar som endast lagrar avfallet i avvaktan på vidare behandling (R13). Ett antal definitioner har förtydligats och även skrivningarna i artikel 13 (generell anmälan) och artikel 17 (ändring av redan befintlig anmälan) förändras.

Ökat fokus på och insatser för att stävja illegala avfallstransporter

Ökade insatser för kontroll och samverkan på såväl nationell som EU-nivå främjas i och med den nya förordningen, bland annat genom att en grupp med fokus på samverkan om illegala avfallstransporter inrättas (Waste Enforcement Group). EU-kommissionen ges också vissa befogenheter att utföra inspektioner och vidta samordningsåtgärder avseende olagliga transporter, samt kommer att få en roll att övervaka och kontrollera avfallsflödena ut ur EU.

Sekundärlagstiftning kommer under de kommande åren att tas fram inom ett antal områden, för det digitala systemet, för certifikat kopplat till Artikel 15 (interim), för beräkning av bankgarantier, samt ett flertal akter som kopplar till de nya exportrestriktionerna.

Länk till fulltext:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=OJ:L_202401157

Hösten 2024 antogs nya regler inom EU för transporter av elavfall från och med 1 januari 2025, som en följd av beslut inom Baselkonventionen i syfte att öka kontrollen av elavfall. Förändringarna innebär i stort att mer elavfall blir anmälningspliktigt.

Kontaktperson: Anna Lundmark Essen

BREF och BAT-slutsatser för deponier

Arbetet med framtagandet av deponi-BREF:en pågår för fullt. Naturvårdsverket representerar Sverige och får instruktion från Regeringskansliet. Naturvårdsverket har sammansatt en nationell referensgrupp med berörda aktörer som innefattar branschorganisationer och deras medlemmar, tillsynsmyndigheter samt andra myndigheter med flera. Just nu pågår förberedelser inför datainsamlingsfasen.

Kontaktpersoner: Frida Gavelin och Magdalena Westerberg

EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall (End of Waste)

Kommissionen arbetar med att ta fram EU-gemensamma kriterier för när avfall upphör att vara avfall, End-of-Waste kriterier. Arbetet pågår parallellt för tre avfallsslag, plast, textil och mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall.

Processen med att ta fram kriterier styrs av artikel 6 i avfallsdirektivet.

Kommissionens arbete innebär att JRC har fått i uppdrag att ta fram ett tekniskt förslag till kriterier för de utvalda avfallsslagen. Därefter kan Kommissionen välja att gå vidare med att ta fram lagstiftning (genomförandeakt) med kriterier för respektive avfallsslag. Arbetet befinner sig i olika skeden för de olika avfallsslagen.

Plast

Kommissionen presenterade i december 2025 ett förslag till genomförandeakt med End-of-Waste kriterier för mekanisk och fysikalisk återvinning av plastavfall. Förslaget var på öppen konsultation till den 26 januari 2026. Förslaget till kriterier tillsammans med inkomna synpunkter finns publicerat på kommissionens webbplats. Se följande länk:

[Plastic waste – EU-wide end-of-waste criteria](#)

Förslaget baseras på den rapport som EU:s gemensamma forskningscentrum, JRC, Joint research center, har tagit fram. JRC:s rapport finns på följande länk:

[JRC Publications Repository - EU-wide end-of-waste criteria for plastic waste](#)

Vi inväntar ett uppdaterat förslag till genomförandeakt från Kommissionen.

Textil

JRC arbetar med förslaget att två uppsättningar End-of-Waste kriterier ska tas fram för textil. Dessa innefattar textil som har förberetts för återanvändning, samt textil som har återvunnits.

Den 3–4 december 2025 ordnade JRC ett möte där det färdiga tekniska förslaget till kriterier för textil presenterades. Vi väntar på att den färdiga rapporten ska publiceras på JRC:s webb. Kommissionen har även lagt ut information om en kommande konsultation på sin webb. Se följande länk:

[Textile waste – EU-wide end-of-waste criteria](#)

Mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall

Arbetet med att ta fram EU-gemensamma End-of-Waste kriterier för mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall pågår. JRC presenterade i juni 2026 ett slutligt förslag till kriterier för mineralfraktioner av bygg- och rivningsavfall. Naturvårdsverket har under arbetets gång delat underlag med relevanta aktörer som kan beröras av förslaget, och också skickat in synpunkter på utkast till kriterier. När det slutliga förslaget har publicerats kan KOM välja att gå vidare med att ta fram en genomförandeakt, vilket förväntas ta ytterligare cirka ett år.

Länkar till mer information:

[End-of-waste - European Commission \(europa.eu\)](#)

[Bedömning av när avfall upphör att vara avfall \(naturvardsverket.se\)](#)

Kontaktperson: Elisabeth Österwall

Internationellt plastarbete

Naturvårdsverket arbetar för att stärka regelverken kring hantering av plast och plastavfall i olika globala processer och konventioner. Det inkluderar bland annat att stötta Regeringskansliet i förhandlingarna av det Globala avtalet mot plastföroreningar, arbete i de regionala havskonventionerna HELCOM och OSPAR, medverkan i den nordiska programkommittén för att minska plastföroreningar, medverkan i Baselkonventionens partnerskap för plastavfall och i OECD:s arbetsgrupp för resursproduktion och avfall.

Det senaste förhandlingsmötet om det globala avtalet mot plastföroreningar ägde rum i augusti 2025, men inget avtal kunde färdigställas. Sedan dess har en ny ordförande valts – Julio Cordano, från Chile. Nästa förhandlingsmöte kommer äga rum i mars 2027. Om parterna kommer överens om avtalet, räknar man med att arbetet går in i en ny fas som är mer inriktad på att få detaljerna i avtalet på plats, inför implementering av avtalet i EU och nationellt. En del av avtalet berör specifikt hantering av plastavfall, i vilken EU driver att avtalet ska komplettera de regler och vägledningar som finns i Baselkonventionen, samt bidra till att plastavfall hanteras på ett miljömässigt sunt sätt i enlighet med avfallshierarkin. Även främjande och harmonisering av producentansvar för plastprodukter internationellt diskuteras i förhandlingarna. EU lägger stor vikt vid uppströmsfrågor (en hållbar produktion, utfasning av problematiska produkter och kemikalier samt design) liksom vid omhändertagande av fiskeredskap och utsläpp av mikropplast.

Under 2025 har ett nytt program för nordiskt samarbete för perioden 2025–2030 utarbetas, inom ramen för Nordiska ministerrådets arbete med miljö och klimat. Programmet syftar till att stärka det gemensamma nordiska arbetet mot plastföroreningar genom att utveckla relevanta projektidéer och identifiera behov i de nordiska länderna. Dessutom har ett nytt program att minska plastföroreningar 2025–2027 startats. Inom ramen för plastprogrammet finns projekt om hållbar plastanvändning i vården, vägmarkeringar som källa till mikroplaster, vidareutveckling av Nordic Coastal Cleanup-nätverket, nordisk kommunikationskampanj, projekt om plaststatistik och plastflöden, samt stöd till det globala plastavtalet.

Kontaktperson: Julia Taylor

Avgift på plastförpackningar som inte materialåtervinns

Naturvårdsverket har av regeringen fått i uppdrag att hantera rapportering till EU samt transfereringar av medel kopplat till avgiften på icke materialåtervunna plastförpackningar ("plastförpackningsavgiften" under [EU:s långtidsbudget \(MFF\) från 2021-2027](#)). Utgångspunkten med EU:s långtidsbudget är att finansiera en grön omställning och omstart efter pandemin – en grön återställning och att hantera bortfallet av EU-avgifter till följd av Brexit. Finansieringen sker dels via egna medel som medlemsländerna (MS) ställer till förfogande samt de medel som Kommissionen lånar upp med MS egna medel som säkerhet. Plastavgiften är en del av de så kallade egna medel som MS tillhandahåller, där avgiften till EU bland annat baseras på prognoser av mängd materialåtervunna plastförpackningar. Plastavgiften trädde i kraft 1 januari 2021.

De övergripande besluten om EU:s långtidsbudget, inklusive EU-förordningen om att MS ska tillgängliggöra egna medel, beslutades i slutet av 2020. Mer formalia om den nya intäktskomponenten finns att läsa i Regeringskansliets fakta PM 2019/20: FPM49 till Riksdagen. Samhällsavdelningens Avfallsstatistikverksamhet, Si, ansvarar för rapporteringsdelen av uppdraget. Finansieringsenheten, Ff, ansvarar för transaktionsdelen av uppdraget.

I april 2025 gjorde EU-kommissionen ett så kallat inspektionsbesök i Sverige kopplat till egna medelsavgiften på plastförpackningar som inte materialåtervinns. Detta görs i alla medlemsstaterna under en treårscykel och syftar till att säkerställa att de data som rapporteras av medlemsstaterna håller god kvalitet och är jämförbara mellan länderna. I den inspektionsrapport som EU-kommissionen tog fram efter inspektionsbesöket identifierades fem områden (reservationer) inom statistiken som Sverige behöver arbeta vidare med under de kommande åren. Nästa inspektionsbesök är planerat till februari 2027.

Kontaktperson: Lars Viklund

Baselkonventionen

Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande avfallstransporter och omhändertagande av farligt avfall är det viktigaste och mest omfattande internationella avtalet om avfall. Det övergripande målet är att skydda människors hälsa och miljö, genom kontroll och miljömässig hantering av gränsöverskridande avfallstransporter. Baselkonventionens 15:e öppna arbetsgruppsmöte genomfördes den 22–26 juni 2026 i Geneve. Mötets syfte är att förbereda inför Baselkonventionens 18:e partsmöte våren 2027. Vid det senaste partsmötet beslutades det bland annat om att inkludera frågor relaterade till gränsöverskridande transporter av textilavfall, samt hur åtskillnad görs mellan begagnad textil och textilavfall. Inom konventionsarbetet fortgår arbetet med olika tekniska vägledning, bland annat uppdatering av vägledning kring blybatteriavfall samt en ny vägledning för övriga batterier, som bland annat kommer att inkludera litium-jon batterier. För att anpassa konventionen till teknisk utveckling och utvecklat kunskapsläge genomförs även en översyn av vilka avfallsströmmar som kan behöva läggas till under konventionen. Arbeta pågår även med att utveckla anmälnings- och kontrollförfarandet vid gränsöverskridande avfallstransporter, de så kallade PIC-förfarandet.

Länk till mer information: [Baselkonventionen – om gränsöverskridande transporter av avfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/baselkonventionen-om-gransoverskridande-transporter-av-avfall)

Kontaktperson: Agnes Andersson

EU:s miljöavtryck – Product/Organisation Environmental Footprint (PEF/OEF)

EU:s miljöavtrycksmetod har tagits fram för att ge större jämförbarhet mellan produkter för vilka livscykelanalyser (LCA) beräknas. Den nuvarande versionen är giltig sedan 16 december 2021 och den pågående uppdatering av rekommendationen kommer genomgå konsultation under våren och beräknas publiceras under hösten 2026. Implementering av metoden har inletts bland annat via batteriförordningen. I denna ställs krav på deklaration av koldioxidavtryck (carbon footprint), vilket regleras i delegerade akter som är under framtagande. Koldioxidavtryck enligt PEF har även föreslagits i produktförordningen för solceller under tidigare ekodesigndirektivet (nu ekodesignförordningen för hållbara produkter (ESPR), produktförordningen förhandlas fortfarande. Inom ESPR finns möjligheten att reglera miljö- eller koldioxidavtryck i enlighet med PEF.

Naturvårdsverket är aktiva i miljöavtrycksarbetet, framför allt via Swedish Life Cycle Centers PEF-expertgrupp samt inom Nordic Product Policy Group (NPP). Naturvårdsverket sitter också med i Kommissionens expertgrupp för cirkulär ekonomi, hållbar konsumtion och produktion (CE/SCP), och expertgruppen för miljöavtryck (EF steering group) samt den tekniska rådgivningsgruppen (TAB).

Naturvårdsverket och Svenskt Näringsliv driver sedan 2011 ett projekt för bättre samverkan i EU-frågor. Inom det finns Samverkansgruppen för resurseffektivitet och produktpolicy, REP (tidigare ARM), som följer Kommissionens arbete inom bland annat miljöavtryck.

Kommissionen om miljöavtryck: [Environmental Footprint Methods \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/environment/footprint/)

Kommissionens expertgrupp (TAB): [Register of Commission expert groups and other similar entities](https://ec.europa.eu/environment/footprint/expert-groups/)

Swedish Life Cycle Centers expertgrupp om miljöavtryck: [Environmental Footprint Expert Group | Swedish Life Cycle Center](https://www.life-cycle-centers.se/en/)

Kontaktperson: Jonathan Klement

Europeiska miljöbyråns arbete med Cirkulär ekonomi och materialanvändning

Cirkulär ekonomi och hållbart och resurseffektivitet är nyckelområden för att minska miljöeffekter från produktions- och konsumtionssystemen i Europa. I EEA-gruppen för Cirkulär ekonomi och materialanvändning kommer EEA och EEA:s medlemsländer att samarbeta kring att förbättra kunskapsläget och övervakningen av omställningen till en cirkulär och resurseffektiv ekonomi genom ett systemperspektiv och olika metoder och analytiska tillvägagångssätt bland annat som en del av uppföljning av den europeiska gröna given.

Överordnad EEA-grupp: Circular economy and resource use

Kontaktperson: Fredrik Khayati (nationell gruppleddare)

Tematiska grupper:

1. Circular Economy Monitoring

Kontaktpersoner: Christina Anderzén och Ida Björkefall

2. Waste Prevention and Management

Kontaktpersoner: Christina Jonsson och Fredrik Khayati

3. Sustainable Production and Consumption/Key Product Value Chains

Kontaktperson: Fredrik Khayati

4. Material Flows and Resource use/efficiency

Kontaktperson: Christina Anderzén

Nya rapporter från EEA:

[Accelerating the circular economy in Europe — European Environment Agency \(europa.eu\)](https://www.eea.europa.eu/en/accelerating-the-circular-economy-in-europe)

[The destruction of returned and unsold textiles in Europe's circular economy — European Environment Agency \(europa.eu\)](#)

[Capturing the climate change mitigation benefits of circular economy and waste sector policies and measures — European Environment Agency \(europa.eu\)](#)

Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen

Naturvårdsverket ska samla in och rapportera kvantitativa och kvalitativa uppgifter om återanvändning för året från och med referensår 2021 till EU-kommissionen. Enligt avfallsdirektivet 2008/98/EG ska alla EU:s medlemsstater vidta lämpliga åtgärder för att främja återanvändning av produkter och förberedelse för återanvändning, framför allt genom att främja inrättande av och stöd till nätverk för återanvändning och reparation samt användning av ekonomiska styrmedel, upphandlingskriterier, kvantitativa mål eller andra åtgärder. Medlemsstaterna ska även övervaka och bedöma genomförandet av åtgärderna genom att mäta återanvändningen.

I syfte att övervaka återanvändningen och för att öka kunskapen om återanvändningsinsatser har EU-kommissionen beslutat om metod och format för Rapportering om återanvändning till EU-kommissionen hur medlemsländerna ska rapportera om återanvändning, både vad gäller kvalitativa och kvantitativa uppgifter enligt genomförandebeslut (EU) 2021/19.

Första rapporteringen gjordes 30 juni 2023 och därefter ska kvalitativa uppgifter rapporteras varje år och kvantitativa uppgifter vart tredje år. Nästa rapportering av kvantitativa uppgifter sker i juni 2026 för referensår 2024.

Offentliga myndigheter kan rapportera insatser för ökad återanvändning som vidtagits för 2024 på Naturvårdsverkets webbsida [här](#).

Förutom att rapportera in till EU-KOM (EEA) arbetar Naturvårdsverket med att dela ett urval av inkomna initiativ i den kvalitativa rapportering som goda exempel och inspiration via [nyhetsbrevet Hållbart](#).

Kontaktperson: Fredrik Khayati (Kvantitativa uppgifter) och Yvonne Augustsson (kvalitativa uppgifter)

EU-förordningen om kritiska råmaterial (CRMA)

Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för säkerställande av trygg och hållbar försörjning av kritiska råmaterial trädde i kraft den 23 maj 2024. Förordningen listar metaller och mineral som bedöms som kritiska för EU på grund av dessa råmaterials stora ekonomiska betydelse och att råmaterialförsörjningen förknippas med hög risk för störningar. Flera metaller och

miljöpåverkan. Panelen är för frågor om naturresurser vad IPCC är för klimatfrågan och IPBES är för frågor om biologisk mångfald och ekosystemtjänster. IRP består av experter från ledande institutioner i världen som fokuserar på god naturresurshantering som en förutsättning för hållbarhetsomställningen. Ambrose Doodoo, Anders Wijkman och Maria Ljunggren är de svenska medlemmarna i panelen och agerar som vetenskapliga rådgivare i likhet med övriga panelmedlemmar.

IRP stöds av en styrkommitté bestående av representanter från Europeiska kommissionen, UNEP och ett trettiotal länder, varav ett tiotal från Europa. Sverige valdes in i maj 2015. Styrkommitténs uppgift är att säkerställa policyrelevansen av de vetenskapliga rapporter som tas fram och att besluta i frågor gällande prioriteringar, organisation och budget. Panelen och styrkommittén träffas för ordinarie möten två gånger per år. En gång fysiskt och en gång digitalt. Extrainsatta digitala möten förekommer. Naturvårdsverket representerar sedan hösten 2022 Sverige i styrkommittén och agerar enligt instruktion från Regeringskansliet.

[FN:s internationella resurspanel släpper flaggskeppsrapport](#)

Kontaktperson: Julia Taylor och Daniel Berlin

Naturvårdsverkets samarbete med Ukraina på avfallsområdet

Naturvårdsverket har fått beviljat stöd från SIDA för ett projekt som fokuserar på tre huvudområden:

- Stärkt kapacitet hos Ukrainas ekonomi- och miljöministerium för EU-anslutningen inom kapitel 27, inklusive metoder, strukturer och planering för förhandlingar och genomförande av EU:s miljöregelverk, bland annat genom DSIP/RSIP
- Stärkt beslutsfattande och policyutveckling inom avfallsområdet i linje med EU:s avfallsregelverk, särskilt ramdirektivet om avfall och deponidirektivet, samt relevanta delar av Minamata- och Stockholmskonventionerna.
- Stärkt kapacitet för genomförandet av Ukrainas nationella avfallsplan, bland annat genom stöd till regional avfallsplanering.

Projektet beviljades stöd i september 2024 och löper till augusti 2027, med möjlighet till förlängning. Projektet samordnar även sitt stöd med andra svenska och internationella aktörer och givare inom EU-anslutning och avfall

Kontaktperson: Visar Berisha

PÅGÅENDE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om att inrätta ett system för utökat producentansvar för textil enligt EU:s avfallsdirektiv

EU:s reviderade avfallsdirektiv trädde i kraft i oktober 2025. Det nya regelverket inkluderar bland annat bestämmelser om att EU:s medlemsländer ska inrätta producentansvar för textil, textilrelaterade produkter och skor. Detta innebär att företag som sätter textilier på marknaden också ska ta ansvar när produkterna blir avfall – genom att bekosta insamling, sortering, återanvändning och återvinning. Syftet är att förlänga textiliers livslängd och minska mängden avfall. Producentansvaret ska inrättas senast den 17 april 2028. För mindre företag, enligt direktivets definition, ska bestämmelserna börja gälla den 17 april 2029. För att genomföra dessa regler i Sverige har regeringen gett Naturvårdsverket i uppdrag att ta fram förslag på hur ett utökat producentansvar för textilier och skor ska utformas. Regeringsuppdraget innebär i korthet att Naturvårdsverket ska:

- föreslå de författningsändringar som krävs för att uppfylla direktivets krav och att vid behov anpassa befintlig nationell reglering av textilavfall,
- ta fram förslag till sanktioner och föreslå bestämmelser om tillsyn och om avgifter för prövning och tillsyn, och
- utarbeta en konsekvensanalys av förslagen, inklusive en uppskattning av kostnaderna för berörda myndigheter.

Under projektets kommer Naturvårdsverket inhämta information från, och föra dialog med, näringsliv, ideella aktörer, kommuner och myndigheter. Detta görs främst genom behovsstyrd kontakt med olika aktörer.

Naturvårdsverket redovisar sina förslag till regeringen senast 13 november 2026. Eventuella förslag på lagändringar lämnas senast 1 september 2026.

Kontaktperson: Helén Klint

Regeringsuppdrag att lämna förslag till kompletteringar av EU:s förpackningsförordning i svensk rätt

Naturvårdsverket fick i början av 2025 i uppdrag att föreslå hur det svenska regelverket ska kompletteras avseende, och i övrigt anpassas till, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU)

2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG (EU:s förpackningsförordning).

Uppdraget ska redovisas i flera steg till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet). Två delredovisningar har lämnats in under 2025. Det rör förslag på lagändringar respektive förslag som kommer av de artiklar som ska börja tillämpas senast tre år från EU-förordningens ikraftträdande. De artiklar som ska börja tillämpas senare än tre år från ikraftträdandet delredovisas senast den 1 december 2026. Artikel 29.15, 29.16, 33.6, 43.4, 43.5, 43.7 och 43.8 får redovisas senast 1 juni 2027.

Kontaktperson: John Petersson

Regeringsuppdrag om att lämna förslag om hur insamlingen av förpackningsavfall kan samordnas med insamlingen av annat avfall

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att ta fram förslag på hur insamlingen av förpackningsavfall från hushåll kan samordnas med insamlingen av annat kommunalt avfall, utifrån materialslag. Uppdraget omfattar även en analys av behovet av ersättningsmodeller mellan kommuner och producentansvarsorganisationer för att säkerställa rätt kostnadsfördelning.

Naturvårdsverket ska dessutom utreda om det finns skäl att reglera ersättning mellan producentansvarsorganisationer och anläggningar som sorterar restavfall innan förbränning, när detta avfall till stor del består av förpackningsmaterial.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet (Klimat och näringslivsdepartementet) senast den 31 oktober 2026.

Kontaktperson: Sara Nilsson, projektledare

Regeringsuppdrag att genomföra EU:s avfallsdirektiv när det gäller livsmedelsavfall

Naturvårdsverket har tillsammans med Livsmedelsverket och Jordbruksverket fått i uppdrag att föreslå hur EU:s avfallsdirektiv ska genomföras i svensk rätt när det gäller minskat matsvinn.

Myndigheterna ska:

- Föreslå de författningsändringar som krävs för att uppfylla direktivets krav.
- Uppdatera handlingsplanen Fler gör mer 2030.
- Utarbeta en konsekvensanalys i enlighet med förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar, inklusive en uppskattning av kostnaderna för berörda myndigheter.

Naturvårdsverket ska utifrån sitt ansvar för avfallsstatistik, med stöd av Livsmedelsverket och Jordbruksverket, ta fram förslag på basår för målen om minskat livsmedelsavfall enligt direktivets krav med utgångspunkten att tidigare utförda åtgärder ska kunna beaktas så långt som möjligt.

Under genomförandet av uppdraget ska myndigheterna inhämta information från, och föra dialog med, berörda aktörer.

Myndigheterna ska gemensamt redovisa uppdraget senast den 13 november 2026 till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet).

Kontaktperson: Johanna Enberg och Jennica Broman, projektledare

Regeringsuppdrag om framtagande av investeringsprogram inom avfall och avlopp

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att utveckla investeringsprogram för förmågeutveckling gällande avfalls- och avloppshantering inom beredskapssektorn för livsmedelsförsörjning och dricksvatten.

Uppdraget syftar till att stärka den civila beredskapen hos beredskapssektorns aktörer vid höjd beredskap. Investeringsprogrammen ska öka effekten av åtgärder inom dricksvatten- och livsmedelssektorn genom att samla och målinriktat insatser, vars resultat kan följas upp och utvärderas.

Utvecklingen av förslag till investeringsstöd inom området avfallshantering har i huvudsak baserats på Naturvårdsverkets pågående risk- och försörjningsanalys för stärkt avfallsberedskap. Under 2026 kommer konkreta förslag på insatser utformas i dialog med berörda aktörer. Eventuell utlysning av medel kommer att ske först under 2027.

Arbetet ska redovisas i beredskapssektorns gemensamma redovisning som Livsmedelsverket ska lämna till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) senast den 22 februari 2027.

Kontaktperson: Malin Söderlund och Vanessa Liu och Anna Telestam-Forsmark, projektledare

NYLIGEN REDOVISADE REGERINGSUPPDRAG

Regeringsuppdrag om riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor

Naturvårdsverket fick i uppdrag av regeringen att ta fram riktlinjer för hur massor med naturligt förhöjda halter av skadliga ämnen, i synnerhet sulfidförande berg och massor som innehåller arsenik bör hanteras. Syftet var att uppnå ett resurseffektivt nyttjande samtidigt som tillräcklig hänsyn tas till miljö- och hälsomässiga risker. Riktlinjerna skulle även beakta konsekvenser av transporter av massor.

Uppdraget förlängdes från den 30 januari 2026 till den 29 maj efter en framställan från Naturvårdsverket för att ges möjlighet till remisshantering av förslagen. Uppdraget har redovisats till Regeringskansliet den 29 maj 2026.

Mer information finns här: [Riktlinjer för resurseffektiv hantering av schaktmassor](#)

Kontaktperson: Oskar Adenfelt och Annemay Ek, projektledare.

Regeringsuppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet

Regeringen har givit Naturvårdsverket och nio andra myndigheter i uppdrag att utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet.

Naturvårdsverket samordnar uppdraget och de nio andra myndigheterna är Kustbevakningen, Polismyndigheten, Tullverket, Åklagarmyndigheten samt länsstyrelserna i Gävleborgs, Norrbottens, Stockholms, Skåne och Västra Götalands län.

Uppdraget baseras på den skrivelse med lägesbild och åtgärdsförslag för att motverka avfallsbrott som Naturvårdsverket och de nio andra myndigheter lämnade till regeringen den 7 mars 2022. I skrivelsen beskrev myndigheterna brister i samverkan kring avfallsbrott. Uppdraget har delredovisats årligen fram till att det nu slutredovisades den 19 februari 2026. Den senaste delredovisningen innan dess lämnades till regeringen den 27 februari 2025.

[Utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet](#)
(naturvardsverket.se)

Kontaktperson: Henrik Sandström

Regeringsuppdrag om stärkt civilt försvar inom avlopps- och avfallsområdet samt cybersäkerhet

Naturvårdsverket har fått i uppdrag av regeringen att vidta konkreta åtgärder för att stärka förmågan till skydd av civil infrastruktur gällande avlopp och avfall.

I uppdraget ingår att utveckla myndighetens samverkan med kommuner och regioner i syfte att öka förmågan till fungerande avfalls- och avloppshantering under höjd beredskap och ytterst krig.

Naturvårdsverket ska även vidta åtgärder för att öka robustheten i myndighetens IT-miljö och för att stärka myndighetens cybersäkerhet, bland annat genom att använda MSB:s verktyg Cybersäkerhetskollen. Åtgärderna som Naturvårdsverket vidtar enligt uppdraget ska syfta till att utveckla och stärka det civila försvaret för att därmed bidra till en högre samlad förmåga inom totalförsvaret.

Uppdraget redovisades till Regeringskansliet (Klimat och näringslivsdepartementet) senast den 19 februari 2026.

[Åtgärder för ett stärkt civilt försvar inom avlopps- och avfallsområdet samt cybersäkerhet](#)

Kontaktperson: Hanna Berggren, projektledare

Regeringsuppdrag kartläggning av strömmar av elavfall enligt EU:s WEEE-direktiv

Naturvårdsverket har haft i uppdrag att redovisa en kartläggning och bedömning av storleken på flödena av elavfall som idag inte fångas in i uppföljningen av insamlingsnivån enligt direktivet om avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning (WEEE-direktivet).

Bakgrund till uppdraget är att statistiken de senaste tio åren visar en nedåtgående trend i Sverige för insamling av avfall som utgörs av eller innehåller elektrisk och elektronisk utrustning.

Kartläggningen visar att en stor del av elavfallet som inte rapporteras som insamlat elavfall i stället hamnar i andra avfallsströmmar som till exempel metallavfall (3–14 procent), blandade avfallsfraktioner (10 procent) och plastavfall (0,3 procent), medan cirka 1–5 procent går på export för återanvändning. Den illegal exporten uppskattas till 3–15 procent.

Andra orsakerna till att insamlingsmålet är svårt att nå är beräkningsmodellen för målet. Beräkningsmodellen förutsätter att mängden elutrustning satt på marknaden är direkt kopplat till mängden elavfall som uppstår baserat på en treårig livslängd. Modellen tar inte hänsyn till att till exempel nya typer av produkter sätts på

marknaden som inte ersätter någon gammal produkt och att många av dessa produkter har en betydligt längre livslängd än tre år (till exempel solcellspaneler).

Uppdraget har redovisats till Regeringskansliet (Klimat- och näringslivsdepartementet) den 19 februari 2026.

[Kartläggning av elavfallsströmmar enligt EU:s WEEE-direktiv](#)

Kontaktperson: Christina Jonsson

Regeringsuppdrag om att förebygga förluster av plastpellets

Naturvårdsverket lämnade i augusti 2026 förslag på åtgärder och författningsändringar som krävs för att Sverige ska kunna tillämpa EU-förordningen om förebyggande av förluster av plastpellets för att minska mikroplastförorening.

Förslagen gällde i första hand vilka svenska myndigheter som ska ha de olika ansvar som krävs enligt EU-förordningen. Naturvårdsverkets förslag syftar till att minimera den administrativa bördan för berörda företag och myndigheter. Myndighetsansvaret ska vara tydligt för de företag som berörs och knyta an till befintliga ansvar för en effektiv tillämpning.

Myndigheter med tillsynsansvar för anläggningar föreslås vara:

- länsstyrelserna för tillståndspliktiga miljöfarliga anläggningar
- kommunerna för övriga anläggningar

Myndigheter med tillsynsansvar för transporter av plastpellets föreslås vara:

- Transportstyrelsen för sjötransporter och järnvägstransporter,
- Kustbevakningen i hamnars landområden,
- kommunerna för vägtransporter.

Naturvårdsverket föreslås bland annat få ansvar för att ta emot anmälningar och rapportering från företag som hanterar plastpellets, tillgängliggöra uppgifterna för tillsynsmyndigheterna och allmänheten samt rapportera till EU-kommissionen.

[Förebygga förluster av plastpellets för att minska mikroplastföroreningar](#)

Kontaktperson: Anders Hallberg

Regeringsuppdrag att se över och analysera skatt på avfall

Naturvårdsverket och Skatteverket har haft i uppdrag att gemensamt göra en översyn och analys av skatten på avfall. Myndigheterna har bland annat analyserat om skatten i dess nuvarande utformning på ett verkningsfullt och samhällsekonomiskt effektivt sätt styr i enlighet med avfallshierarkin och bidrar till en omställning till cirkulär ekonomi. Myndigheterna har också sett över om nuvarande avdrag och undantag från skatt är förenliga med EU:s beslut om statsstöd.

Uppdraget redovisades till Regeringskansliet den 22 juni 2026.

[Redovisning: Översyn och analys av skatten på avfall \(pdf\)](#)

[Bilaga 2: Kartläggning av teknik- och kunskapsläge samt en internationell utblick gällande avfallsskatten undantag och avdrag.pdf](#)

Kontaktperson: Jennica Broman

FÖRORDNINGAR; FÖRESKRIFTER OCH VÄGLEDNING (pågående och nyligen avslutat)

Omfattande ändringar i bland annat avfallsförordningen

Den 17 juli 2025 fattade regeringen beslut om ändringar i avfallslagstiftningen. Ändringarna berör ett stort antal förordningar och Naturvårdsverket kommer efterhand att uppdatera befintliga vägledningar. Stora ändringar har genomförts i kapitel 3 och 4 i avfallsförordningen. Bland annat påverkas bestämmelser om krav på fastighetsnära insamling och undantag från krav på separat insamling.

Regeringens pressmeddelande:

[Tydligare regler ska öka materialåtervinningen och förbättra insamlingen - Regeringen.se](#)

[Se även SFS 2025:813 - 2025:833 \(svenskforfattningssamling.se\)](#)

Regeringen beslutade också om en ändring i miljöprövningsförordningen som innebär att tillstånd kommer att krävas för att lagra stora mängder bygg- och rivningsavfall och de brännbara rester som blir över då metalls-krot, från främst bilar, återvinns.

[Regeringen ökar insatserna mot illegal avfallshantering \(regeringen.se\)](#)

Den 29 januari 2026 lämnade regeringen en proposition till riksdagen avseende ändringar i miljöbalken. Beslut väntas under våren 2026.

[Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning - Regeringen.se](#)

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2023:11 om undantag från krav på utsortering, separat

insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall kommer att upphävas

Naturvårdsverkets föreskrifter om undantag från kraven på utsortering, separat insamling och fastighetsnära insamling av bioavfall, NFS 2023:11, kommer att upphävas. Naturvårdsverkets bemyndigande om att meddela föreskrifter om undantag upphörde den 1 oktober 2025. Möjligheten till undantag från krav på fastighetsnära insamling har införts i 3 kap. 37 § avfallsförordningen. De undantag som fanns i föreskriften avseende undantag från krav på separat insamling av livsmedels- eller köksavfall har inte införts i avfallsförordningen.

Kontaktperson: Milla Sundström

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:7 om undantag från krav på utsortering av bygg- och rivningsavfall kommer att upphävas

Naturvårdsverkets föreskrifter om undantag från krav på utsortering av bygg- och rivningsavfall, NFS 2020:7, kommer att upphävas. Naturvårdsverkets bemyndigande om att meddela föreskrifter om undantag upphörde den 1 oktober 2025. Möjligheten till undantag från krav på utsortering av bygg- och rivningsavfall har införts i avfallsförordningen.

Kontaktperson: Marcus Wisting

Naturvårdsverkets föreskrifter NFS 2020:6 om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall kommer att upphävas

Naturvårdsverkets föreskrifter om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall, kommer att upphävas. Kraven på vad de kommunala avfallsplanerna ska innehålla finns sedan juli 2026 i miljöbalken. I samband med dessa ändringar upphörde Naturvårdsverkets rätt att föreskriva om de kommunala avfallsplanerna och de avfallsförebyggande programmens innehåll. Föreskrifterna måste därmed upphävas och det måste göras senast den 31 december 2026. Naturvårdsverket avser att ta fram vägledning till kommunerna som ersätter de föreskrifter som upphävs.

Kontaktperson: Helen Sundell

Förordning om producentansvar för fiskeredskap (2021:1001)

Förordningen började gälla den 1 januari 2023, men vissa bestämmelser träder i kraft i år. Från och med 1 januari 2025 påbörjades separat insamling av fiskeredskap utifrån förordningen. Kommunerna ska samla in fiskeredskap som är kommunalt avfall samt transportera fiskeredskap från mottagningsanordningar i hamnar utifrån bestämmelser i avfallsförordningen. 2026 är första gången som kommunerna och producentansvarsorganisationen ska rapportera hur mycket fiskeredskap de samlat in samt att kommunerna för första gången ska rapportera de kostnader de har haft under föregående år (2025) till Naturvårdsverket.

För mer information om producentansvar fiskeredskap: [Producentansvar för fiskeredskap \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/producentansvar-fiskeredskap)

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Föreskrifter om avgifter för kommuners kostnader för insamling av fiskeredskap

Förordning om producentansvar för fiskeredskap anger att kommunerna får ett nytt utökat ansvar för insamling och transport av avfall som utgör fiskeredskap. Kommunerna har i detta rätt till ersättning från producentansvarsorganisationen för de delar som kommunerna har ansvar för. Ersättningens storlek bestäms i Naturvårdsverkets föreskrifter. Från 2026 ska producentansvarsorganisationer för fiskeredskap som är anmälda till Naturvårdsverket betala en avgift som ska täcka kommunernas kostnader för kommunernas åliggande som avser år 2025. Producentansvarsorganisationen betalar ersättning till kommunerna som i sin tur får avgifter från anslutna producenter.

För mer information om producentansvar fiskeredskap: [Producentansvar för fiskeredskap \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/producentansvar-fiskeredskap)

Kontaktperson: Naturvårdsverkets kundtjänst

Föreskrifter om dispens och undantag från deponeringsförbud

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2004:4) om hantering av brännbart avfall och organiskt avfall har upphört att gälla.

Dessa är nu ersatt av Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2026:6) om dispens och undantag från deponeringsförbud. NFS 2026:6 trädde i kraft den 1 augusti 2026.

Kontaktperson: Magdalena Westerberg

Vägledning om masshantering och återvinning av avfall i anläggningsarbeten

Naturvårdsverkets handbok 2010:1 om återvinning av avfall i anläggningsarbeten innehåller vägledning kring vilken återvinning som utgör mindre än ringa risk för förorening och som därmed varken är anmälnings- eller tillståndspliktig, det vill säga U-verksamhet. Handboken publicerades 2010. Den har därefter utvärderats och en etappvis översyn av den har pågått. Syftet med översynen är bland annat att uppdatera handboken i de delar som inte längre är aktuella samt att ta fram mer vägledning inom detta område.

Naturvårdsverket publicerar löpande information samt ny vägledning på denna sida:

[Masshantering av schaktmassor – Rätt massor på rätt plats](#)

En vägledning om riskbedömning kommer att publiceras inom kort. Särskild vägledning om det undantag från avfallslagstiftningen som gäller för schaktmassor färdigställdes till sommaren 2026 och finns att nå på denna sida:

<https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/avfall/masshantering-och-anvandning-av-massor-i-anlaggningsarbete/reglering-och-lika-bedomning/>

Kontaktpersoner: Kristina Widenberg och Mats Fröberg

Vägledning om krav på separat utsortering av textilavfall

Från 1 januari 2025 gäller krav på utsortering och separat insamling av textilavfall från hushåll och verksamheter. Kommunerna ska ansvara för att samla in och behandla textilavfall som är kommunalt avfall. De ansvarar även för informationsinsatser kopplat till de nya kraven.

Verksamheter som har kommunalt avfall som lämnas till den kommunala avfallshanteringen.

Verksamheter som exempelvis tillverkare av textilprodukter eller grossister, som har sådant textilavfall som inte är kommunalt avfall och själva ska själva ansvara för att textilavfall som uppstår i den egna verksamheten sorteras ut, samlas in och lämnas till behandlingsanläggning.

Syftet med det nya insamlingskravet är att skapa en mer cirkulär hantering av textilavfallet, det vill säga samla in, sortera och tillgängliggöra materialet på marknaden efter förberedelse för återanvändning och materialåtervinning.

Miljönyttan med att använda textilavfallet som en resurs är stor jämfört med att låta avfallet gå till energiåtervinning som tidigare.

Den 1 oktober 2025 uppdaterades bestämmelserna och undantag från kraven på separat utsortering infördes i 3 kap. 16 § avfallsförordningen för visst textilavfall.

Vägledning finns här: [Krav på separat insamling av textilavfall](#) (uppdateras kontinuerligt)

Kontaktperson: Yvonne Augustsson

Vägledning om EU:s förpackningsförordning

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2025/40 av den 19 december 2024 om förpackningar och förpackningsavfall, om ändring av förordning (EU) 2019/1020 och direktiv (EU) 2019/904 och om upphävande av direktiv 94/62/EG (EU:s förpackningsförordning) tillämpas från och med 12 augusti 2026.

Bestämmelserna i den nya EU-förordningen syftar bland annat till att:

- förhindra uppkomsten av och minska mängden förpackningsavfall och främja återanvändning
- se till att alla förpackningar som släpps ut på EU marknaden är materialåtervinningsbara på ett ekonomiskt lönsamt sätt senast 2030,
- öka användningen av återvunnen råvara i plastförpackningar och ersätta jungfruliga material

Förordningen innebär bland annat att förpackningar endast kommer att kunna släppas på EU:s marknad om vissa produkt- och märkningskrav uppfylls.

Flera aktörer berörs av bestämmelserna, bland annat tillverkare, importörer, distributörer och bolag som omfattas av producentansvaret. Vägledning om förordningen finns här: [EU:s förordning om förpackningar och förpackningsavfall \(PPWR\) – nya regler från 2026](#)

Kontaktpersoner: Annelie Bivén och Magdalena Salomonsson

Framställan om förenklingar och förbättringar av spårbarhetssystemet för farligt avfall

Naturvårdsverket har överlämnat en framställan till regeringen med förslag till hur bestämmelserna om transportdokument, anteckningsskyldighet och skyldighet att lämna uppgifter till avfallsregistret, mm. kan förenklas och förbättras. Skrivelsen innehåller även förslag till hur avfallsregistrets IT-system kan förbättras för enklare rapportering. Förslagen har tagits fram som del i regeringsuppdraget om att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag.

Regeringskansliet har skickat skrivelsen på remiss till ca 100 aktörer och samtliga inkomna yttranden redovisas här: [Regeringen.se - Remiss av Naturvårdsverkets framställan om förenklingar och förbättringar av spårbarhetssystemet för farligt avfall](#)

Läs mer på Naturvårdsverkets webbsida: [Regeringsuppdrag att förenkla regelverk i syfte att minska regelbördan för företag](#)

Kontaktpersoner: Dick Hedeklint och Marcus Wisting

Framställan till regeringen om att införa spårbarhet för avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar (POPs)

Naturvårdsverket överlämnade den 26 februari en framställan om ändringar i 6 kapitlet avfallsförordningen för att införa spårbarhet för avfall som innehåller POPs i enlighet med kraven i artikel 7 till förordning (EU) 2019/1021 om långlivade organiska föroreningar (POPs-förordningen).

I framställan föreslår Naturvårdsverket att allt avfall som innehåller POPs över de koncentrationsgränser som anges i bilaga IV till POPs-förordningen ska omfattas av bestämmelserna om spårbarhet i 6 kap avfallsförordningen. Den som antecknar och rapporterar uppgifter om ett sådant avfall ska enligt förslaget ange vilket eller vilka ämnen från bilaga IV som förekommer i avfallet.

Regeringskansliet har skickat skrivelsen på remiss till ca 100 aktörer och samtliga inkomna yttranden redovisas här: [Regeringen.se - Remiss av Naturvårdsverkets framställan om att införa spårbarhet för avfall som innehåller långlivade organiska föroreningar \(POPs\)](#)

Kontaktperson: Dick Hedeklint

Tillsyn av hanteringen av bygg- och rivningsavfall

Inom den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken kommer Naturvårdsverket och länsstyrelsen att samordna två nationella tillsynskampanjer av verksamheter där det uppkommer bygg- och rivningsavfall. De kommunala tillsynsmyndigheterna deltar i kampanjerna som genomförs under mars - oktober 2027 samt mars - oktober 2029.

[Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken](#)

Inför kampanjerna kommer Naturvårdsverket att genomföra seminarier om tillsyn av bygg- och rivningsavfall (2026 – 2027) som baseras på vägledningen som publicerades i december 2025.

[Tillsyn av bygg- och rivningsavfall](#)

Kontaktpersoner: Marcus Wisting och Malin Söderlund

Upptäcka illegal avfallshantering

Under den första perioden av den [Nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken, 2022 – 2025](#), genomförde Naturvårdsverket tillsammans med Länsstyrelserna en tillsynsvägledningskampanj ”Illegal avfallshantering”. Under kampanjen utvecklades omfattande vägledning om hur man kan arbeta i tillsynen mot misstänkt illegal avfallshantering. Vägledningen förmedlades via en nationell seminarieturné till de kommunala tillsynsmyndigheterna. Under nuvarande strategiperiod 2026–2029 genomförs nu en fortsättning på den tidigare insatsen. Den har fokus på att praktiskt omsätta vägledningen och fortsätta utveckla den.

Detta görs genom två kampanjer; en tillsynskampanj och en tillsynsvägledningskampanj. I tillsynskampanjen genomför tillsynsmyndigheter tillsyn utifrån checklistor som Naturvårdsverket tagit fram och sedan återkopplar de resultatet. Tillsynsvägledningskampanjen består av en landsomfattande turné med fokus på problembaserad inläring där de tillsynsmyndigheter som deltar genomför fallbaserade övningar för att diskutera och utveckla sin tillsyn mot misstänkt illegal avfallsverksamhet.

Kontaktpersoner: Emma Bååth, Henrik Sandström och Lena Lausevic

ÖVRIGT

Aktuell avfallsstatistik

Naturvårdsverket är ansvarig myndighet för den nationella avfallsstatistiken och nedan samlas statistikprodukter för referensår 2022 till 2024. Inom de flesta områdena är statistik för referensår 2024 under framtagande.

Avfall i Sverige 2022 som baseras på den officiella statistiken över uppkommet och behandlat avfall i Sverige.

[Avfallsmängder i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/avfallsmangder-i-sverige)

[Avfallsbehandling i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/avfallsbehandling-i-sverige)

[Avfall i Sverige 2022 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/avfall-i-sverige-2022)

Statistiken publiceras också på Statistikmyndigheten SCB hemsida:

[Avfall, uppkommet och behandlat \(scb.se\)](https://scb.se/avfall-uppkommet-och-behandlat)

Utifrån den nationella statistiken har mer detaljerad information sammanställts för Byggbranschen och Tjänstebranscherna.

[Statistikblad avfall: Byggbranschen \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/statistikblad-avfall-byggbranschen)

[Statistikblad avfall: Tjänstebranscherna \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/statistikblad-avfall-tjanstebranscherna)

Statistik över uppkommen mängd livsmedelsavfall längs livsmedelskedjan.

[Livsmedelsavfall i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/livsmedelsavfall-i-sverige)

[Livsmedelsavfall i Sverige 2022 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/livsmedelsavfall-i-sverige-2022)

Sveriges återvinning av förpackningar med sammanställning av statistik över mängden förpackningar som sätts på marknaden i Sverige, samt mängden förpackningsavfall som genereras och hur detta behandlas.

[Förpackningar och förpackningsavfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/forpackningar-och-forpackningsavfall)

[Sveriges återvinning av förpackningar 2023 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/sveriges-atervinning-av-forpackningar-2023)

Statistik över materialåtervinning av kommunalt avfall.

[Kommunalt avfall \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/kommunalt-avfall)

[Kommunalt avfall 2023 \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/kommunalt-avfall-2023)

Statistik för förbrukning av plastbärkassar tas fram varje år, och de senaste uppgifterna finns på webben:

[Förbrukning av plastbärkassar i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/forbrukning-av-plastbarkassar-i-sverige)

Statistiken över återvinning av däck i Sverige har fått en egen webbsida:

[Återvinning av däck i Sverige \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se/atervinning-av-dack-i-sverige)

Avfallsstatistik används även för uppföljning av flera etappmål för ökad materialåtervinning och avfallsförebyggande arbete inom miljömålssystemet. Senaste uppföljningen finns publicerad på [Årlig uppföljning 2025 - Sveriges miljömål](#)

Kontaktperson: Agnes Willén

Nationell platsamordning

Nationell platsamordning ska vara en drivande och samlande kraft i Sveriges arbete med att nå en hållbar plastanvändning. Naturvårdsverket har samordningsansvaret och ska samla in och förmedla kunskap samt främja dialog och samverkan mellan alla berörda aktörer.

Nationell platsamordning ordnar webinarier, samverkansforum så som arbetsgrupper och sammanställer kunskap. Vi har också tagit fram en färdplan för hållbar plastanvändning.

Länk till mer information:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning>

Gå också gärna in och anmäl dig för utskick, deltagande etc.:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/nationell-samordning-for-en-hallbar-plastanvandning/delta-i-plastsamordningen/#:~:text=Du%20kan%20delta%20i%20plastsamordningen.saml a%20in%20och%20sprida%20kunskap>

Vad som är på gång inom plast hittar du här:

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/>

Naturvårdsverket ska även redovisa hur myndigheten har arbetat för att fasa ut fossil plast, exempelvis genom den nationella platsamordningen.

Under 2024 tog vi fram illustrationer av framtidsbilder hur en hållbar plastanvändning kan se ut. Dessa är fria för alla att använda.

<https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/plast/framtidsbilder-plast/>

Naturvårdsverket publicerade i juni 2025 den senaste kartläggningen av plastflöden i Sverige:

<https://www.naturvardsverket.se/publikationer/7100/978-91-620-7191-2/>

Kontaktperson: Åsa Stenmarck

RE:Source - strategiskt innovationsprogram (SIP)

RE:Source är en nationell branschöverskridande innovationsarena, en mötesplats för en mängd aktörer inom svensk industri, avfallshantering och forskning.

Regeringen har gett Vinnova, Energimyndigheten och Formas i uppdrag att satsa på strategiska innovationsområden. Där får företag, myndigheter samt universitet och högskolor ökad möjlighet att samverka inom områden som är strategiskt viktiga för Sveriges internationella konkurrenskraft, och för att skapa hållbara lösningar på globala samhällsutmaningar. Visionen för RE:Source är att Sverige ska bli världsledande på att minimera och nyttiggöra avfall.

Se hemsidan och anmäl er till nyhetsbrev:

[Hem - RE:Source \(resource-sip.se\)](https://resource-sip.se)